

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Sestdiena, 1996. gada 23. novembris

• Nr. 86 (6707)

NEDEĻA LATVIJĀ

◆ Par godu Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 78. gadadienai Rīgā Doma baznīcā, piedaloties Valsts prezidentam Guntim Ulmanim, notika ekumēniskais dievkalpojums, armijas parāde pie Brīvības pieminekļa, svinīgs sarīkojums Nacionālajā teātrī un svinīga Saeimas sēde.

◆ Saeima nolēma, ka nākamās pašvaldību vēlēšanās 1997. gada martā vēlētajiem būs jāievēl rajonu padomes tāpat, kā tas bija līdz šim. Ceturtdien deputāti noraidīja gan Ministru kabineta, gan Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas sagatavotos grozījumu projektus likumā par pašvaldībām, kas paredzēja likvidēt vēlētas rajonu padomes.

◆ Saeima nolēma uz divām nedēļām atlikt grozījumu projekta likumā par zemes privatizāciju lauku apvidū izskatīšanu, lai Saeimas Juridiskais birojs precizētu likumprojekta normas par kurām jau nobalsots.

◆ Ministru kabinets akceptēja likumprojektu par privātajiem pensiju fondiem, kas tiks iesniegts izskatīšanai Saeimā. Līdz ar šo likumprojektu valdība atbalstīja arī nepieciešamās izmaiņas likumā par akciju sabiedrībām, par bezpeļņas organizāciju, par uzņēmuma ienākuma nodokli un par Valsts apdrošināšanas uzraudzības inspekciju.

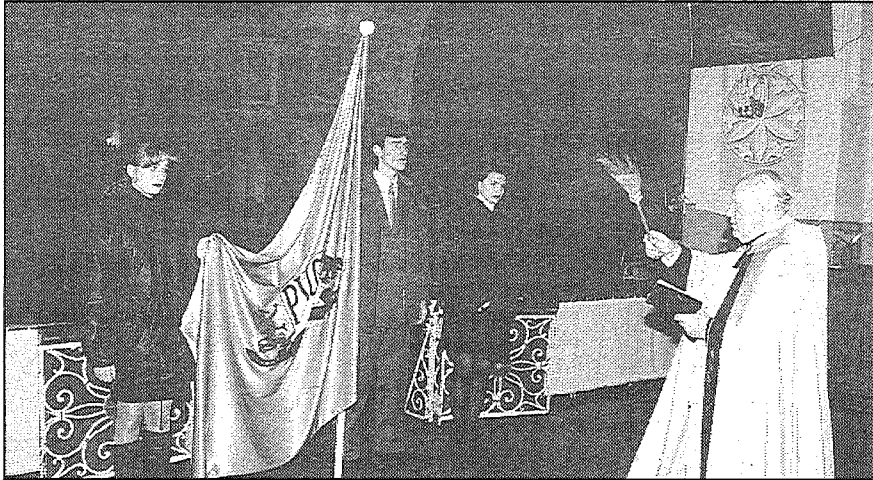
◆ Ministru kabinets akceptēja likumprojektu par valsts sociālo apdrošināšanu, kas paredz, ka līdz 2002. gadam sociālais nodoklis Latvijā nesamazināsies, kā tas bija paredzēts likumā par sociālo nodokli, — tas paliks 37% apmērā, un nodokļa proporcijas starp darba devēju un darba ņēmēju būs attiecīgi 28% un 9% procenti.

◆ Latviju apmeklēja Baltkrievijas ārlietu ministra pirmais vietnieks Valērijs Cepkalo. Sarunās ar Latvijas amatpersonām viņš pārrunāja abu valstu sadarbību ar starptautiskajām organizācijām, Latvijas un Baltkrievijas divpusējo attiecību jautājumus.

◆ «Latvijas pasts» informēja, ka šogad Latvijas iedzīvotāji Ziemassvētku apsveikumus un paciņas varēs nosūtīt par pazeminātiem tarifiem. 7. decembrī «Latvijas pasts» laidīs klajā Ziemassvētku pastmarku sēriju ar 6, 14 un 20 santīmu nominālu. No 7. līdz 20. decembrim 8 santīmu marku vietā uz vēstulēm varēs līmēt 6 santīmu marku. No 7. līdz 15. decembrim apsveikuma vēstulju sūtīšana uz Eiropas valstīm maksās 14 santīmus, uz citām pasaules valstīm — 20 santīmus. No 7. līdz 15. decembrim par lētāku maksu pieņems arī individuālās starptautiskās aviopakas.

◆ Divās Rīgas ostās tika aizturēta līdz šim lielākā nelegālā alkohola krava Latvijā — 113 konteineri ar spirtu un alkoholiskajiem dzērieniem, kopumā 2,152 miljoni litru alkohola 1,3 miljoni latu vērtībā.

Preiļu Valsts ģimnāzijai — savs karogs

15. novembrī Preiļu Romas katoļu draudzes baznīcā ieradās Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi un skolotāji uz svinīgu ģimnāzijas karoga iesvētīšanu.

Skan ērģeles, pa galveno eju ar karogu rokā ienāk ģimnāzijas trešā kursa audzēknis Edgars Ondzulis, otrā un pirmā kursa audzēkņi Zanes Brices un Marutas Vaivodes pavadībā.

Preiļu draudzes dekāns Jāzeps Gugāns uzrunā šī svinīga mirkļa dalībniekus, svēti

karogu, skolas darbiniekiem, audzēkņiem novēl dzīvot un strādāt kā klājas kristīgam cilvēkam, aicina kopīgi izlūgties Dieva svētību. Baznīcā skan dziesmas rajona skolotāju kora izpildījumā. Pēc tam Jāzeps Gugāns pavada ģimnāzijas karoga iznešanu.

Pie baznīcas ārdurvīm top kopējs skolas kolektīva un dekāna Jāzepa Gugāna foto šajā svinīgajā dienā ar jauniesvētīto karogu fonā. Ģimnāzijas karogs ir sudrabpelēkā krāsā, uz tā tumšsarkanu ķiršu krāsā izšūti

burti «Preiļu Valsts ģimnāzija», bet otrā pusē — zilā, dzeltenā un melnā krāsā izšūti ģimnāzijas ģerbonis.

Ģimnāzisti, skolas vadība un pedagogi gājienā dodas uz ģimnāziju. Šeit ierodas arī dekāns Jāzeps Gugāns, svēti telpas, novēl veiksmīgas darba gaitas. Pēc tam visi pulcējas ģimnāzijas zālē, kur klātesošos uzrunā direktors Jānis Eglītis. Vārds apsveikummam tiek dots cieņām — novadniekam, slavenajam režisoram Jānim Streičam, kurš atceras savu Preiļu apkārtnē aizvadīto bērnību, stāsta par darbu pie filmāma, uzsver, cik patikami redzēt šādu gaišu un priecīgu notikumu uz daudzviet redzētās pastažas fona. Pievērsoties šo gadu jaunatnei, Jānis Streičs novēl censties saglabāt latvietību, neļaujoties ietekmēties no svešām kultūrām.

Rajona skolu valdes vārdā sveic skolu valdes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste. Pēc tam sākas Daugavpils mūzikas koledža ansambļa koncerts.

L.Rancāne

● Attēlā: Preiļu katoļu draudzes dekāns Jāzeps Gugāns iesvēti Preiļu Valsts ģimnāzijas karogu.

I.Pliča foto

Vieta, kur atcerēties savu vēsturi

Pagājušā nedēļa, no Lāčplēša līdz Latvijas Republikas proklamēšanas dienai, visā rajonā bija bagāta ar dažādiem nozīmīgiem notikumiem. Arī Aizkalnes pagastā.

17. novembrī laukumā pie Aizkalnes baznīcas svinīgi tika atklāta ilgi gaidītā un pagasta ļaužu lolotā piemiņas zīme «Kommunisma un fašisma represijās cietušajiem mocekļiem un

kritušajiem par Latviju». Šis notikums 18. novembra svētku priekšvakarā bija pulcējās kopā ne tikai pašus aizkalniešus, bet arī Ārdavas un Pelēcu puses ļaudis — visu bijušo Jasmuižas pagastu.

Visus klātesošos apsveica un piemiņas zīmi atklāja Aizkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis. Viņš uzsvēra, ka

piemiņas zīme būs vieta, kur Aizkalnes puses cilvēki varēs atcerēties savu pagātni. Jo tauta jau tikai tad spēj pastāvēt, ja dzīvu sirdī saglabā savu vēsturi.

Mūsu novada ļaudim ir ko atcerēties, sāpju un mocību bijis pietiekami. No bijušā Jasmuižas pagasta uz Sibīriju vien tika izvesti 112 cilvēki. Daudzi gāja bojā frontē abās ierakumu pusēs. Par izciesto un par saglabāto ticību atmiņās dalījās ārdavietis Staņislavs Vaikulis (attēlā), aizkalniete Helēna Pizele un citi.

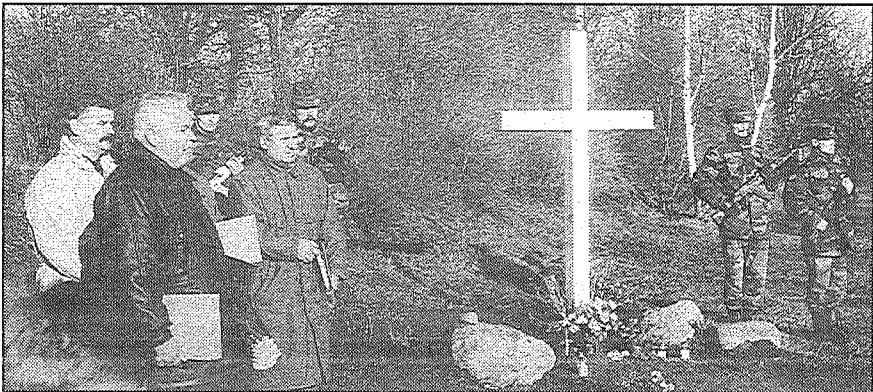
Piemiņas zīmes atklāšanā piedalījās arī 35. zemessardzes bataljona pārstāvji, rajona padomes pašvaldību darba koordinatore Aina Pastore, ciemiņi no LTS. Pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis pateicās visiem, kuri ziedoja līdzekļus piemiņas zīmes izveidošanai.

Jersikas akmeņkaļa Imanta Laizāna veidotā zīme ir vienkārša un Latgales laukos tik bieži sastopams laukakmens, kura gaišums ir kā pati dzīve, bet tajā iestrādātā tumšā plāksne — mūsu tautas traģēdija.

L.Kirillovas teksts

J.Zarāna foto

Atmiņu stunda pie Baltā krusta

Latvijas Republikas proklamēšanas gada dienas priekšvakarā Preiļu iedzīvotāji tika aicināti pie Baltā krusta, vietā, kas saistīta ar Latvijas brīvības cīņām atceri. Rajona kultūras nams šeit organizēja piemiņas stundu, godinot Lāčplēša ordeņa ieguvējus Latvijas

neatkarības cīņās, nacionālos partizānus, politiski represētos.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja jaunākā zinātniskā līdzstrādāniece Regīna Pastare savā uzrunā pieminēja latviešu tautas vēsturiskās gaitas tai radikāli svarīgos laika

posmos. Rajona valsts dienesta nodaļas vadītājs Antons Andžāns pieminēja tos gadsimtus, kad Latvija atradās svešinieku jūgā, tautas likteni, kad viena daļa tika izkaisīta tālu austrumos, otra — rietumos. Par zemessardzi, tās tradīcijām, tēvu, vectēvu cīņas garu saglabājot, runāja Zemessardzes 35. bataljona informācijas nodaļas priekšnieks, leitnants Aivars Žugris.

Pie Baltā krusta klātesošajiem piemiņas brīža dalībniekiem dziedāja rajona kultūras nama vīru ansamblis, kam tā bija pirmā uzstāšanās publikas priekšā. Nomocīto un nobēdēto latviešu piemiņai dega sveces, krusta pakājē nogulās ziedi, goda sardzē stāvēja zemessargi.

L.Rancāne

● Attēlā: piemiņas brīdis pie Baltā krusta.

J.Silicka foto

Mazo novadnieku konkurss par «Novadnieku»

Pagājušajā piektdienā Preiļos bērnu un jauniešu centrā bija viena no tām dienām, kad kopš agra rīta tur dzirdamas balsis, ir steiga un burzma. 15. novembrī tur pulcējās rajona skolu audzēkņi, konkursa par rajona laikrakstu «Novadnieks» dalībnieki. Bija ieradušās komandas no astoņpadsmit skolām. Un mēs, redakcijas pārstāvji, bijām patīkami pārsteigti vienkopus redzot tik daudz jaunu un azartisku cilvēku, kuri krietnu daļu sava brīvā laika bija veltījuši mūsu laikraksta citīgai lasīšanai. Un ne tikai — skolēni bija uzmanīgi sekojuši svarīgāko tēmu atspoguļojumam, paturējuši atmiņā svarīgākos notikumus rajona dzīvē, interesantākās publikācijas, čaklāko ārštata autoru uzvārdus.

Izvērtēt konkursa rezultātus palīdzu Preiļu bērnu un jauniešu centra direktori Aiju Cauni:

— Gatavojoties konkursam, kas bija domāts septīto un astoto klašu skolēniem, bērni lasīja «Novadnieku». Un tas ir galvenais, jo viņi uzzināja daudz jauna un interesanta ne jau par to, kas notiek kaut kur tālu pasaulē, bet tepat uz vietas. Vārbūt pat viņu pagastā, pilsētā, kā saka, pašā degungalā.

Lai būtu vieglāk atbildēt uz jautājumiem, konkurss notika par četrām svarīgākajām tēmām — politika, ekonomika, kultūra un izglītība. Iespējams, ka viens otrs jautājums par izglītību vai rajona ekonomiku skolēniem likās sarežģīts, taču žūrijas komisijai tā bija iespēja izvērtēt konkurstantu zināšanas, likt kopā punktu desmitdaļas, kas kopvērtējumā komandām deva labākās vietas.

Loti centīgi komandas bija gatavojušas mājas uzdevumu, tas ir, aptuveni trīs minūtes ilgu uzstāšanos, kuras laikā reklamēja laikrakstu «Novadnieks» un aicināja to abonēt nākamajam gadam. Tās bija dzīvas, interesantas un jautras minūtes. Arī mums, redakcijas ļaudīm, to redzēt un dzirdēt bija visai interesanti — izdomas papildam, joku un humora arī. Godīgi jāatzīst, ka jaunieši, redakcijas dzīvi galīgi nezinādami, tomēr bija uztvēruši vienu otru stīgu, kas parasti paliek apslēpta mūsu lasītāju acīm. Dzirdējām arī idejas, kuras patiešām nebūtu par skādi izmantot mūsu darbā un parakstīšanās kampaņas laikā.

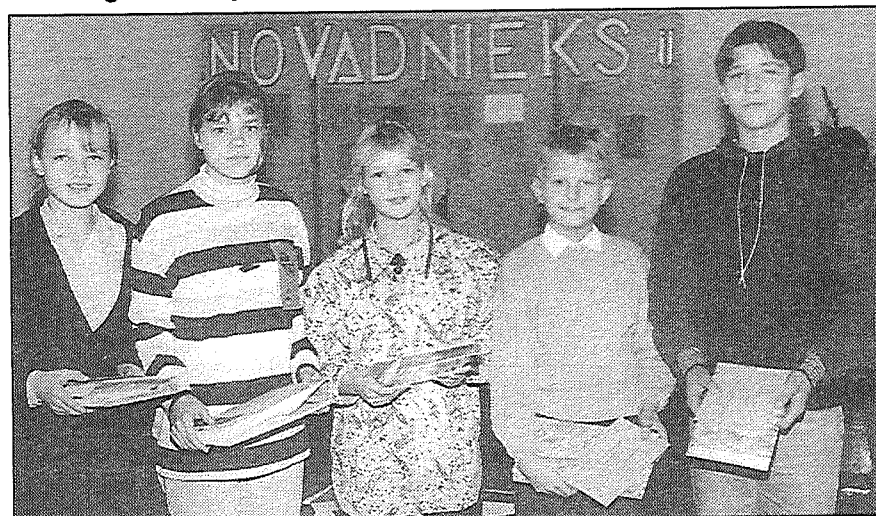
«Namiņa» meitenes bija centušās, lai visi konkursa dalībnieki aizbrauktu mājās maksimāli gandarīti. Viņi taču savās skolās bijuši vislabākie, vizuālošākie. Un tas nekas, ka konkursa laikā dažiem veiksmes bija pagājušas malīnā — nākamreiz tā noteikti būs viņu sabiedrotā. Gatavošanās konkursam daudziem lika uzmanīgāk lasīt laikrakstus, izvērtēt faktus, jo daži no tiem ir tik vien vērti, kā uz isu brīdī atmiņā paturēt, toties citiem noteikti paredzama paliekoša vieta rajona vēsturē. Šāda prasme taču noderēs arī mācībās.

Kopvērtējumā ar 37,79 punktiem labākā bija Aizkalnes pamatskolas komanda. Otrajā vietā zēni un meitenes no Jaunsilavu pamatskolas, kuru rezultāts — 37,44 punkti. Bet ar 35,82 punktiem trešajā vietā ierindojās Preiļu 1. pamatskolas komanda. Bez piemiņas veltēm un saldumiem visas trīs komandas savām skolām vēl izcīnīja arī laikraksta «Novadnieks» bezmaksas abonementu nākamajam gadam. Mūsu mazie un zinātkārie novadnieki, lai jums labi sokas!

Redakcijas ļaudis cer, ka pirmo triju vietu ieguvējiem interesanta bija arī viesošānās «Novadnieka» redakcijā. Viņi uzzināja, kā ar datoru palīdzību top laikraksts, cik plašas iespējas avīzes veidošanā paver modernā un sarežģītā tehnika. Mēs redakcijā vienmēr gaidīsim arī ciemiņus no citām rajona skolām cerībā, ka vismaz daži no jauniešiem izteiks vēlēšanos pavigrināt roku arī rak-

Pirmās vietas ieguvēji — aizkalnieši — ir varen smaidīgi, jo biežpiena torte ir godam nopelnīta.

Jaunsilavu pamatskolas komanda tālo ceļu uz konkursu nav mērojuši velti. Izcīnīta otrā vieta!

Preiļu 1. pamatskolas komanda, tā turpināt!

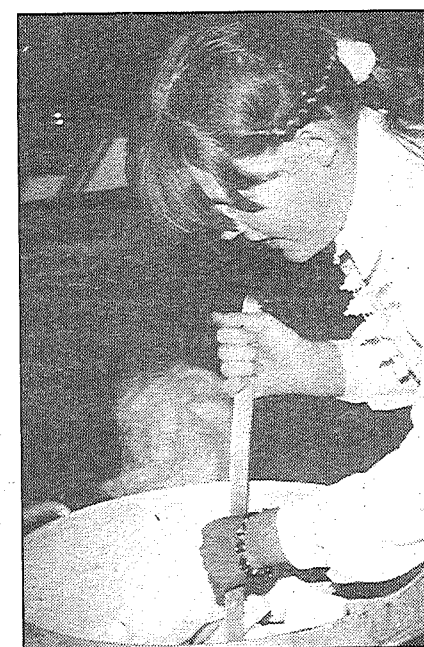
«Novadnieka» reklāmas brīdis Jaunsilavu komandas izpildījumā.

Salas pamatskolas komanda pirms starta vēl domīga. Bet pēc brīža...

stīšanā. Rajona skolu dzīve ir tik bagāta ar dažādiem notikumiem. Un vārbūt nākamajā konkursā kāds no komisijas sagatavotajiem jautājumiem būs tieši par to... Konkursā klāt bija, visu redzēja un dzirdēja arī L.Kirilova un J.Silickis

«...Pīter, vai «Nūvadniku» jau pasūtījeji?» vaicā Salas pamatskolas lasītāji.

Kāda ir «Novadnieka» «vārišanas» recepte, labi izpratuši Galēnu pamatskolas bērni — viss lielā katlā, un tik maisi, un tik vāri...

... un tad pavisam silts un sveigs «Novadnieks» jau klauvē pie savu lasītāju logiem.

Laikraksta «Novadnieks» redakcija izsaka mīlu paldies Preiļu bērnu un jauniešu centra meitenēm Ilgai Peiseniecei, Aijai Caunei, Ingūnai Patmalniecei un Aigai Budriķei par pūlēm, ko viņas veltīja konkursa sagatavošanai un vadīšanai.

18. novembra gars — tā ir tautas izvēle

Latvijas Republikas proklamēšanas diena ir svētki, kas mūsu sirdīs bija saglabājušies arī tajos gadu desmitos, kad par brīvu un neatkarīgu valsti tikai sapņojām. Tagad mēs no jauna mācāmies tos svinēt atklāti un droši — ne tikai ar sarkanbaltsarkaniem karogiem mastos, bet tā, lai svētki ienāk mūsu sirdīs, domās un darbos.

Un mums izdodas. Kā apliecinājums tam ir no 14. līdz 16. novembrim rajona padomes ēkā notikusi lieliskā izstāde «Mans pagasts, mana pilsēta šodien», jaukais rajona zemnieku un amatnieku gadatirgus, kur dziesmas, mūzika un jautrība līdz vakara krēslai turējās pretī 16. novembra drēgnajiem mākoņiem. Apliecinājums svētkiem bija arī kinoteātra «Ezerzeme» papildītā zāle, kad lieli un mazi klausījās un aplaudēja Rīgas kamerģitāru sniegtajam.

Spītējot rudenīgajam dabas noskaņojumam, sestdienas gadatirgus pulcināja laukumā pretī rajona padomes ēkai zemniekus, amatniekus no visiem rajona pagastiem. Bija putojošs alus, kādu prot brūvēt tikai Latgalē, bija skābi kāposti, siera rituļi, dzeltenas sviesta pikas, bija svaigi kūpināti desu lupki, smaržīgi maizes klaipi, kartupeļi un āboli. Vārdu sakot, bija viss, ko vien mūsu vēderi kāro.

Savus ražojumus pircējiem piedāvāja audējas, adītājas. Pilsētas rokdarbnieces varēja iegādāties dzijas vērpjamos ratiņus. Ja kādu uztrauc ziemas tuvums, savas bailes varēja mazināt nopērkot truša, teļa vai kāda cita lopīņa kažociņu vai ausaini.

Bet šai burzmai pa vidu skanēja rajona pagastu pašdarbības kolektīvu sagatavotā programma. Ja kāds vēlējas to visu noskatīties un noklausīties līdz galam, vajadzēja apbruņoties ar pacietību, jo pēdējie kolektīvi uzstājās jau tad, kad laukā bija pamatīga tumsa. Kājas un rokas sala? Tad jau varēja doties apskatīt izstādi «Mans pagasts, mana pilsēta šodien», izteikt savu viedokli par redzēto tās organizētājiem.

Izstādes apmeklētāju aptaujas anketās sirsniņi vārdi teikti par visu pašvaldību ekspozīcijām — katrai savs skaistums. Daudzi izteikuši vēlēšanos, ko no redzētā gribētu iegādāties sev: koka kāpnītes un logus no Līvānu rūpnieku ražojumiem, Paulīnas Lāčķājas sauso ziedu kompozīcijas, Egona Zaļāna rotaslietas, Sandras Ozolas dzērveņu stādus, Marijas Dzerģačas segas, šūnu medu, lauku maizi, kartupeļu stādāmo materiālu un daudz ko citu.

Izstāde liecināja, ka rajonā ir daudz radošu un talantīgu cilvēku, centīgu un izdomas bagātu. Vajag tikai drošāk sevi piedāvāt pasaulē un nezaudēt uzņēmību līdzīgas izstādes organizēt arī turpmāk.

Bet kas tad ir svētki bez tuvākiem un tālākiem ciemiņiem? Viens no augstākajiem viesiem bija kādreizējais prelietis, kuram te, kā viņš pats izteicās, palikusi daļa sirds, bet tagad Saeimas priekšsēdētājs Alfrēds Čepānis. Šajā dienā viņš ne tikai līdz ar citiem priedējās gadatirgū, bet apmeklēja Preiļu Valsts ģimnāziju, ar kuras finansējumu pagaidām nav nekādas skaidrības, iegriezās rajona kultūras namā, kura remonta pabeigšanai joprojām nav naudas, vairāk nekā stundu ilgā sarunā uzklauzīja rajona pašvaldību vadītāju domas. Protams, ka pagastu vadītājiem vissāpīgākais ir jautājums par to, kāds tad būs nākamā gada budžets, kas sagaida Latgales novada laukkopjus un lopkopjus. Vai pagasti vispār spēs pavilkt to nastu, ko viņiem līdz ar rajonu padomju likvidēšanu nākamgad uzkraus valsts?

Atbildes vizītē Preiļos bija ieradies arī Lietuvas Republikas Utenas rajona mērs Rīmas Dijokas. Senā abu rajonu draudzība pamazām atjaunojas, jo, jaunu dzīvi ceļot, mums ir vienam no otra ko mācīties, lai neatkārtotu kļūdas.

Lietuvas viesis apmeklēja izstādi, muzeju, iepazīs ar sporta klubu «Cerība», tikās ar rajona padomes priekšsēdētāju Īmāru Meluškānu, piedalījās svētdienas dievkalpojumā Aglonas bazilikā. Tika panākta vienošanās, ka decembra sākumā uz Utenu dosies Preiļu rajona dažādu nozaru speciālisti, lai tiktos ar saviem kolēģiem Lietuvā.

Dzīvs tautas sirdī ir 18. novembra gars. Un tāds tas arī paliks tik ilgi, cik ilgi mēs aizstāvēsim savu izvēli — būt brīviem, neatkarīgiem un laimīgiem.

L.Kirillova

Rožupes, Riebiņu, Vārkavas, Upmalas un Rožkalnu pagastu vadītāji ir ieinteresēti — ko teiks Saeimas priekšsēdētājs?

Saeimas priekšsēdis smaida, jo mēģina to olu grozu noandelēt lētāk.

Alfrēds Čepānis: «Atbrauciet pie manis uz Saeimu. Es paaicināšu ministrus, un jūs viņiem varēsiet pateikt visu, ko domājat.»

Treknas zosis tirgū pārdeva Olga Pastare no Riebiņu pagasta.

Jersikieši ne tikai dziedāja un spēlēja, bet arī ar dažādiem lauku labumiem cienāja tirdzniekus.

Reti dabū dzirdēt skanīgas vīru balsis, bet Stabulnieku puīšiem notis nav kabatā jāmeklē.

Rušonas deju kolektīvs jautrā dejā ar skatītājiem.

Lietuvas Republikas Utenas rajona mērs savam Preiļu rajona kolēģim pasniedz piemiņas velti.

J.Silicka un J.Zarāna foto

«Santa» novembrī

«Santa» saviem lasītājiem šoreiz ir sagādājusi, domājams, ļoti patīkamu pārsteigumu — 100 lappuses par iepriekšējo cenu!

Žurnāla palielinātais apjoms ļāvis turpināt iepriekš aizsāktās rubrikas un tēmas, kā arī iekļaut vairākus jaunumus.

Intervijas šoreiz iepazīstina ar jauno aktrisi Milēnu Gulbi, pazīstamā aktiera Ulda Pūciša meitu, kā arī ar «talantīgo un maķenīt lecīgo» žurnālistu Jāni Domburu.

Skolotāja laukos un pilsētās, darbā un ikdienā, ar skolēniem, kolēģiem un pati ar sevi — šķiet, šī tēma varētu interesēt ne tikai skolotājas. Tieši tāpat kā mūžīgais jautājums, par kuru bieži tenko un divdomīgi smīn, bet par kuru tik reti runā nopietni — kādēļ precēta sieviete izvēlas mīļāko?

Rubrikā «Praktiskā dzīve» — par to, kā pareizi izvēlēties katlus, katliņus un pannas, kā arī — interesanti pašdarinātu segu paraugi. Noslēdzies ir arī «Santas» adījumu konkurss, veiksmīgākos modeļus varat apskatīt modes lapās.

Vēl šoreiz par pareizu un veselīgu ēšanu, bet aizraujošu sižetu cienītājiem sākam publicēt Elizabetes Volkeres bestselleru «Nomoda sapņi». Sieviete, kura desmit gadus ir nogulējusi komā, beidzot sāk mosties jaunai, svešai pasaulei...

Anna Peipiņa, žurnāla redaktore

Novembra «Klubs»

Drosmīgo sieviešu skaits pieaug — šajā numurā par sevi un erotiku stāsta aktrise Lelde Vikmane. Viņa arī jautājosi grezno žurnāla vāku. Galvenajai intervijai dots nosaukums «Ķirsons uz āķa» un laikam tas tādēļ, ka populārais demokrātisko ēstuvju radītājs tik ilgi nedevās žurnālistiem rokā.

«Kluba» dosjē — par ekonomisko spiegošanu. Jautājums — vai tāda Latvijā vispār pastāv? Vai tiešām Latvijā ir kas tāds, kas interesē pat Japānas zinātniekus? Izrādās, ka jā. Kā vienmēr — saviesīgā dzīve fotogrāfijās un filozofiskos prātojumos, turklāt arī atklājums, ka Hitlers bijis sieviete, un citi dēku stāsti. Uz «Kluba» anketas jautājumiem atbildes sniedz Druvis Skulte, Andrejs Voroncovs un Vilis Dambiņš. Izrādās, ka vismaz vienā ziņā visi ir tradicionāli.

Beidzot arī lietas, kas piedien mūsdienu vīrietim — ne tikai riepas un šķiltaviņas, bet arī putekļsūcējs. Tā ja! «Tā tas ir» un mūzikas jaunumi, sāļie vīru joki, viss par auto ziemas nemīļīgajos apstākļos un modeļu konkurss — «Klubs» ir uzticīgs savām tradīcijām! Bet, ja jūtaties godam nopelnījuši nelielu atpūtu, tad noderēs «Kluba» spriedums par jaunrenovēto Tallinas ielas jeb Žagara bāru, kino kafejnīcu «Kino 52» un «Groku» Kaļķu ielā. Rudens ir smags gadalaiks — saudzējiet sevi, darot ko patīkamu — lasiet «Kluba»!

«Kluba» redakcija

Sprīdītis Aglonā

Aglonas vidusskolas skolotāji ne visai sen teica izjustus vārdus par dzīvi, par darbu, par aizgājušiem gadiem savai kolēģei Valentīnai Jasevičiai skaistā mūža jubilejā, dāvāja ziedus, skolēni pateicās par iemācītājam svešvalodas zināšanām. Vēl lielāku pārstieģumu skolai Valentīna Jaseviča bija sagatavojusi no savas puses — pašas sarakstītās un iestudētās lugas «Sprīdītis Aglonā» pirmizrādi. Kad sarunājos ar Valentīnu Jaseviču, luga jau bija izrādīta otro reizi — visam skolas kolektīvam, jo pirmajā reizē to noskatījās skolotāji, tēlotāji vecāki, draugi. Bet īstēnībā — pati pirmā izrāde notika jau tālajos aštondesmitajos gados. Taču labāk visu pēc kārtas.

— Runa ir par to, — saka skolotāja Valentīna Jaseviča, — ka gan pieaugušie, gan bērni maz zina par savu novadu, par vietu, kur viņi piedzimuši, dzīvo. «Sprīdītis Aglonā» ir ceļojums laikā un telpā. To iestudēju ar savas mājas un kaimiņu bērniem jau 1984. gadā. Vienmēr esmu centusies vākt kopā un nodarbināt pagalmā bērnus, mēs kopīgi organizējam zīmējumu izstādes trepju telpās, gatavojām koncertus, ar kuriem uzstājamies mājās, pie laukkopjiem, fermās, pirmajās ganu dienās. Aktieri, solisti un dejojāji bija sava un apkārtējo pagalmu bērni, kuri pēc skolas dikā vadīja laiku. Toreiz tapa arī ludziņas iestudējums, bet pirmie skatītāji bija tuvīno māju iedzīvotāji. Toreizējie aktieri tagad ir studenti, vai arī strādā, ir tālu prom no sava pagalma.

Dzīves jubilejas var atzīmēt dažādi, bet man vienmēr ir svarīgāk, ko citiem varu dot, ko citi no manis gūs. Luga tika papildināta, pārveidota, uzrakstīta tā, lai varētu uztvert visu vecumu bērni. Tā balstās uz vēsturiskiem faktiem par Aglonu, kā arī uz vietējiem nostāstiem un teikām, kas pārmantotas no vecāsmātes laikiem. Stāstījums ir tāds, ka Sprīdītis ceļo pa pasauli, te uznāk liels mākonis, sacelās vējš un viņu kaut kur aiznes. Kā izrādās, tā ir Aglona, senie gadsimti... Darbibas un laika gaitā viņam izdodas satikt daudz dažādu personu no reālās dzīves un arī no teikām, un tā viņš uzzina visu ko par Aglonu.

Lugā darbojas 16 personas, 5. klases audzēkņi. Nevienam neatstāju malā, katram devu iespēju darboties uz skatuves.

Lieki teikt, ka Valentīnas Jasevičas iestudējumā arī visas dekorācijas ir pašu

rokām darinātas, tāpat tērpi, kam skolotāja gatavoja metus, bet strādāja vecāki un bērni. Dzīvesbiedrs Antons Greižs bija galvenais palīgs visa transportēšanā un smagumu nogādāšanā pie vietas, bet mūziku izrādei komponēja skolotājas meita Dagnija — Mūzikas akadēmijas kordinģēšanas nodaļas studente. Starp citu, otrā meita — Ilze pēc svešvalodu fakultātes absolvēšanas Latvijas universitātē pašlaik Austrijas Vīnes universitātē gatavojas aizstāvēt disertāciju ar sarežģītu nosaukumu, bet kuras galvenā tēma ir par vācu literatūru dažādās zemēs. Kontaktus un iespējas mācīties ārzemēs devušas teicami apgūtās svešvalodas.

Un tā — Sprīdītis. Vairs ne tikai Aglonā. Saņemts ielūgums lugu izrādīt Rušonā. Visi līdzšinējie skatītāji izrādi vērtē atzinīgi, ar interesi seko tās darbībai un Sprīdīša ceļojumam.

L.Rancāne

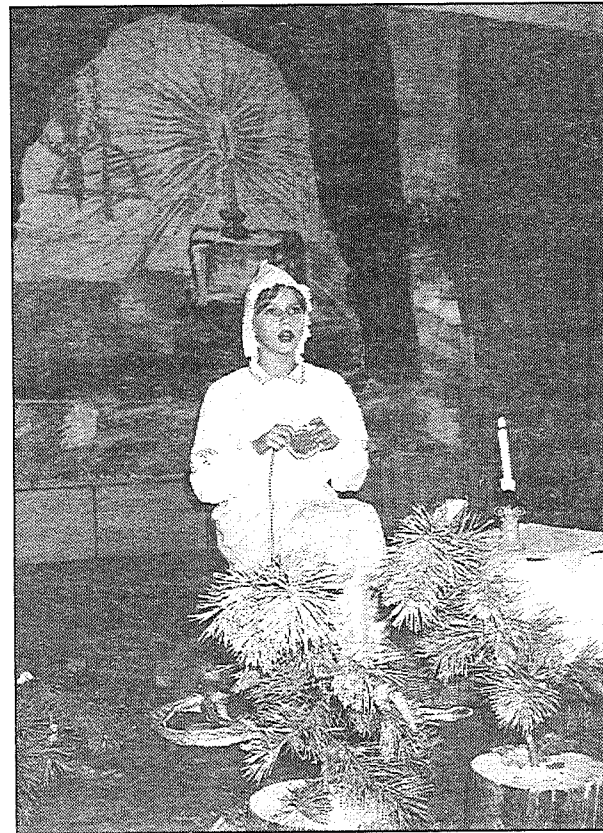
Attēlos:

● «Sprīdītis Aglonā» pirmā izrāde 1984. gadā. Sprīdīti un Laimes māti tēlo skolotājas Valentīnas Jasevičas meitas Dagnija un Ilze.

● Sprīdītis šodien — Kaspars Putāns.

● Nogrimušās Madelānu pils muižkunga jaunāko meitu izrādē spēlēja Gunita Šatilova.

● Ziedi autorei, režisorai, scenogrāfai — Valentīnai Jasevičiai (centrā), pa kreisi — Meža māte — Anželika Pitkeviča, pa labi — Andris Joksts, kas izrādē tēlo divās lomās, viņš ir gan ūdensburbulis, gan skolēns pārgājienā.

«Zeme rīb, rati kladz, Kas to zemi ribināja? Nu atbrauca Mārtiņdienu Deviņiem kumeļiem.»

Noslēdzot rudens periodu, tiek svinēta Mārtiņdienu. Šī diena atnāk ar liksmību un visai ziemai tik raksturīgiem maskās tērptu ļaužu gājieniem.

Ari Preiļu bērnu un jauniešu centrā varēja just Mārtiņdienu gaisotni, jo teātra pulciņš, kuru vada skolotāja Ināra Urča, ieskandējams Mārtiņdienu Preiļu 1. pamatskolā, bija ieradies arī pie mums un priecēja namiņa bērnus ar pašu sagatavoto priekšnesumu. Te varēja redzēt Mārtiņdienu Vecēni, kura tuvāk pastāstīja par šiem svētkiem, Mārtiņdienu vecītis aizrāva visus skatītājus ar savu jauko dziedāšanu. Kā jau pienākas Mārtiņdienā, tika zilēts un ielts rotalās, kuras organizēja un vadīja Meitenes Draiskulītes un Rūķiši. Sumināja arī Mārtiņu, kurš namiņā izrādījās tikai viens. Un kur nu vēl Mārtiņdienu gailis! Kas tad Mārtiņi bez tā! Viņš pastāstīja par savu nozīmi šajos svētkos un iemācīja skatītājiem interesantas Rudens rotaļas.

Ar Mārtiņiem sākas gada tumšākais laiks, un, jo tuvāk nāk Ziemassvētki, tas paliel arvien tumšāks un klusāks. Tāpēc arī te neizpalika Melnais vīrs. Taču kopējās dziesmās un rotaļās viss melnais un tumšais nespēja neko nodarīt.

Tā nu, dziesmām skanot, tika aizvadīti kārtējie Mārtiņi.

I.Patmalniece, Preiļu BJC metodikē

Izstāde Latvijas dabas krāsās

18. novembrī Līvānu KN izstāžu zālē tika atklāta Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» veidotā tekstiliju ansambļa izstāde.

Ik gadu septembrī sākas studijas kārtējais darba cēliens, un arī šogad studijas dalībniecēm ir daudz radošu ideju, kuras tiks saulītē celtas.

Studijas «Dubna» vārds ir pazīstams ne tikai Līvānu pilsētā, bet arī kā izstāžu dalībnieces vārds visā Latvijā. Kā stāstīja studijas vadītāja Lidija Kalinka, pagājušajā radošanā sezonā rokdarbnieču veikums bija skatāms vairākās izstādēs: decembrī un jūlijā Daugavpilī, lakatu izstādē Rīgā, izstādē Jēkabpilī, Līvānu pilsētas 70 gadu jubilejas izstādē pašu mājās, jūlijā Rīgā latviešu tautas lietišķās mākslas izstādē «Tekstiliju ansambļi». Šai izstādei studija «Dubna» piedāvāja Maijas Kulakovas veidoto telpu tekstiliju ansambli, kuru E.Melngaila Tautas mākslas centrs novērtēja ar atzinību. Šos Maijas Kulakovas autorābus varēja aplūkot arī 18. novembrī izstādē Līvānos. Vēl telpu tekstiliju ansambļus (segas, galdautus, sienasegas, aizkarus, saskaņotus krāsās un kompozīcijas elementos) bija veidojušas Anna Kuzņecova, Lidija Kalinka (ansambļi «Rokdarbnieces istaba» arī veidots tekstiliju ansambļu izstādei Rīgā), Nīna Zarāne, Marta Mikulāne, Janīna Pupiņa (atpūtas stūrītis — pits galds, krēsli, spoguļa rāmis, austa sienasega, paklājs), Maija Jakovļeva un Benelda Freimane.

Sava vieta izstādē bija atvēlēta arī studijas «Dubna» dalībnieču Annas Kuzņecovas, Martas Mikulānes un Annas Ancānes veidotajam bērnu rituāla tekstiliju ansamblim.

Izstādē bija skatāmi arī vairāki gultu klājumu ansambļi (segas, palagi ar tamborētām mežģinēm, spilvendrānas u.c.), kuru autores Marta Mikulāne, Natālija Vuškārniece, Bronislava Rudzīte, Ināra Švirkste un Zenta Lasmāne. Savukārt Māra Buceniece, Līga Eiduka, Lilīta Peisīniece, S.Caune bija autoras atsevišķiem tekstilmākslas darinājumiem, kuri arī šajā izstādē bija sakārtoti gultu klājumu ansambļos.

Studijas «Dubna» veikums, kā izstādes atklāšanā teica Līvānu domes priekšsēdētāja vietniece Renāte Šmukste, vēlreiz apliecināja, ka pilsēta var lepoties ar radošiem amatniekiem, kuri var un grib strādāt un prot arī izstādes rīkot.

Daina Kursīte

Tas bij' ap Jāņiem, Mārtiņos, Ap pusnakts stundu, rīta pusē...

Katru gadu novembrī Aglonas pagasta zemnieki, apdarījušies uz ziemu, tiek ballē.

Šogad tā sanāca tieši uz Mārtiņiem. Rīkotājiem — Aglonas kultūras nama un pagasta zemnieku valdes darbiniekiem bija ideja — uzaicināt ciemos arī zemnieku saražotās produkcijas pārstrādātājus, bet šo vēlēšanos atbalstīja tikai «Preiļu siers», aizsūtīt rūpnīcas reklāmas aģenti, kā arī folkloras ansambli «Mūdernieki».

Vairāk nekā 100 zemnieku, viņu ģimenes locekļi, vakara viesi ļāvās atpūtai pēc rudens lauku darbiem, vienlaicīgi palūkojot, kā klājas citu novadu un pat

valstu zemniekiem. Par kaimiņvalstu zemnieku ikdienu bija iespējams uzzināt, skatoties videofilmas starplaikā starp deļām un dziesmām. Šo iespēju bija sagādājuši zemnieku konsultants Pēteris Vairods un pagasta padomes priekšsēdētājs Antons Bēķis.

Pagasta amatnieku darinājumi bija aplūkojami izstādē, bet kaimiņu — krāslaviešu māka — ansambļa «Andrupene» dziesmās. Izstādē bija vietējās slavenās audējas Albinas Mačuļskas, pinējas Irēnas Skutānes darbi, pārstāvēts visu triju pagasta skolu jaunās paaudzes veikums. Tekla Greize visus pārsteidza ar īpatnējā paņēmiņā tamborētu galdautu.

Galdus svētkiem klāja pašas pagasta zemnieces, izpalīdzēja arī Ināras un Aivara Indrikovu uzņēmums «Pie torņa».

Zemnieku ballē uzstājās pagasta folkloras ansambļi. Visiem vakara viesiem

bija jāieģūtas Mārtiņbērnu lomā, skanēja pagasta zemnieku par himnu atzītā «Zīdi, zīdi, rudzu vuorpa», ciemiņus pārsteidza ar degošām svecītēm rotāts zoss cepetis, ko bija gatavojusi Raisa Jekimova.

Atrakcijās, asprātībās vakara gaitā pelnot žetonus, visvairāk to savāca zemnieks Ivans Kornīševs un zemniece Eižēnija Smane. Vienam kā balva tika paju sabiedrībā «Ainava» audzēta zoss, bet otrās vietas ieguvējai — melns Mārtiņgailis. Vietējā ceptuve zemnieku ballei par pašizmaksu bija sagādājusi maizi.

Otrā dienā savs prieciņš tika agloniešu atvasēm — notika vizināšanās ar zirgu. Vairākus gadus pēc kārtas bērnu vizināšanai zirgu atvēl pagasta zemniece Antoniņa Strode.

L.Rancāne

